

1996.

A.O. Heikelin Pirkkalan kihlakunnasta tuomat esineet, joista katsottakoon MY:n pöytäk. 15 p. marraskuuta 1879 sekä hänen tekemänsä "Kertomus Pirkkalan kihlakunnan muinaisjäännöksistä". Helsingissä 1882. (Tiedeseuran "Bidrag'eissa viikko).

Yliopiston lunastamat.

Lempäälä.

A. Kiviajan esineitä.

1. Talttä, kvartsiperäistä amfiboliliuskaa, $7\frac{3}{4}$ cm pitkä, $4-2\frac{3}{4}$ cm l. ja centimetrin paksu. Löyd. kiven halkeamasta Vettämaan niityllä Kortesselän järven rannalla. Kts. Heikelin kert. kuv. 1.
2. Talttä, amfiboliliusketta, 11 cm pitkä, $3\frac{3}{4}$ cm l. ja 2 cm paksu; poikkil. 4.kulmainen. Löyd. Ahtialan kylän järven maatuneelta järven rannalta. Kts. Heikelin kert. kuv. 2.
3. Kirves, pienimuruista dioriittia, $9\frac{1}{2}$ cm pitkä, keskeltä $4\frac{1}{2}$ l. ja noin $2\frac{3}{4}$ cm paksu, pyöristetyillä kulmilla. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin kert. kuv. 3.
4. Talttä, kvartsiittiliuskaa, $6\frac{1}{4}$ cm pitkä, $4-3\frac{1}{4}$ cm l. ja liki $1\frac{3}{4}$ cm paksu. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin kert. kuv. 4.
5. Kirveen puolikas, kellertävänharmaata kvartsiittia, haljennut pitkittäin ja nähtävästi puuttuu myöskin varren pituudesta osa; ollut poikkil. 4-kulmainen. Löydetty arvattavasti Sotavallan tiloilla. Kts. Heikelin kert. siv. 2.

1996.
Lempäälä.

6. Kirveen varsipuoli, kiinteätä kvartsiperäistä dioriittia ; varren kiinnityssija toisella puolella selvä; pappilan tiloilla. Kts. Heikelin kert. siv. 2.
7. Kirves, kiinteätä kvartsiperäistä dioriittia; $10 \frac{1}{2}$ cm pitkä, keskeltä $4 \frac{3}{4}$ cm l. ja 3 cm paksu. Löytöpaikka tuntematon. Vert. J.R. Aspelin'in "Suomen suvun asumusaloilta" kuv. 17. Kts. Heikelin kert. siv. 2.
8. Kirves, amfiboliperäistä kvartsiittia, $21 \frac{1}{2}$ cm pitkä, noin $5 \frac{1}{2}$ cm l. keskeltä ja $6 \frac{1}{4}$ cm paksu; poikkileikk. ympyräinen. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin kert. kuv. 5.
9. Talitta, pienimuruista dioriittia, $8 \frac{1}{2}$ cm pitkä, $4 \frac{3}{4}$ - $3 \frac{3}{4}$ cm l. ja $1 \frac{1}{2}$ cm paksu. Löytöpaikka tuntematon. Vrt. Suomen suv. asum. al. kuv. 44. Heikelin kert. s. 2.
10. Talitta, kvartsiperäistä amfiboliliuskaa, 10 cm pitkä, 46-28 mm l. ja $1 \frac{1}{4}$ cm paksu; terä kumpaisessakin päässä; Löyd. Äimälän vanhasta kirkonpaikasta . Kts. Heikelin kert. kuv. 6.
11. Talitta, pienimuruista dioriittia, 51 mm pitkä, 17-13 mm l. ja 9 mm paksu; terä kumpaisessakin päässä; poikkileikk. 4-kulm. Löydetty Hintsalan Silvon pellosta. Kts. Heikelin kert. siv. 20.

Vesilahti.

(valok.V.A.7:4

1996.

Vesilahti.

12. Taltta, amfiboliliuskaa, $7\frac{1}{4}$ cm pitkä, leveys liki 4 cm, mutta yleensä epämääräinen, koska sen syrjistä on lääkettä kovasti kaaputtettu; paksuus $1\frac{1}{4}$ cm; terä nähtävästi ollut kumäpaisessäkin päässä. Kts. Heikelin kert. kuv. 14.
13. Kirves, gneissia, $9\frac{1}{4}$ cm pitkä, $4\frac{1}{4}$ cm l. terältä, josta kapenee; $3\frac{1}{4}$ cm paksu keskeltä, jossa korkein. Löyd. Kepinsaarella. Kts. Heikelin kert. kuv. 15.
14. Onsitaltta pienimuruista diorittia, varsipästä kappaleita särjetty, nyk. $9\frac{1}{2}$ cm pitkä, 4 cm l, ja 2 cm paksu, pyöristetyillä syrjillä. Löytöpaikka tuntematon. Vrt. Suomen suv. as. al. kuv. 44. Kts. Heikelin kert. siv. 21.
15. Vasarakirves, pienimuruista dioriittia, 15 cm pitkä ja $5\frac{3}{4}$ leveä reiän kohdalta. Löytöpaikka tuntematon. Vrt. Suomen suvun as. al. kuv. 64. Kts. Heikelin kert. siv. 21.
16. Taltta, diabasia, 74 mm pitkä, $4-2\frac{3}{4}$ cm l. ja $1\frac{3}{4}$ cm paksu; poikkil. 4-kulm. Löytöpaikka tuntematon. Vrt. Suomen suvun asumusal. kuv. 17. Kts. Heikelin kert. siv. 21.
17. Taltta, haljennut, pitkittäin ja varsipästä katkennut, nyk. 111 mm pitkä, keskeltä $3\frac{3}{4}$ cm l. ja $2\frac{1}{2}$ cm paksu. Löyd. kyynärän syvyydestä hiekkasorassa Lohnatin kylän maalla.

1996.
Tottijärvi.
18. Kirves, amfiboliliuskaa, $10\frac{3}{4}$ cm pitkä, 39-22 mm l. ja keskeltä 31 mm paksu; poikkil. 4-kulm; Löyd. Laurilan pellosta Pajulahden kylästä. Kts. Heikelin kert. siv. 21.
19. Taltta, dioriittia, terä pikkusen kourulla, $6\frac{1}{2}$ cm pitkä, 5 cm l. keskeltä $1\frac{3}{4}$ cm paksu. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin kert. siv. 21.
- Pirkkala.
20. Onsitaltta, kvartsiittiliuskaa, 118 mm pitkä, $3\frac{1}{2}$ - 3 cm l. ja keskeltä $2\frac{1}{4}$ cm paksu. Poikkil. melk. 4-kanttinen. Löyd. Hakalan torpan pellosta Wiik'in maalla. Kts. Heikelin kert. siv. 44.
- Yläjärvi.
21. Vasarakirveen kärkipuoli, dioriittia, katkennut varsireiän kohdalta; raakatekoinen ja vino. Löyd. Eerolan pellosta Keijärven kylässä. Kts. Heikelin kert. siv. 44.
- Messukylä.
22. Taltta, punertavaa kvartsiittiliuskaa, $12\frac{1}{2}$ cm pitkä, 44 mm l. ja 24 mm paksu. Löyd. Takahuhdan kylän joesta. Kts. Heikelin kert. siv. 65-66.
- Kangasala.
23. Taltta, kvartsiittiliuskaa, 8 cm pitkä, 50-36 mm l. ja $1\frac{1}{4}$ cm paksu; terä kumpaisessa-kin päässä; Löyd. Kuohenmaan uutisviljelyksestä Tiiholan Uutilan maalla. Kts. Heikelin kert. s. 69.

1996.

Kangasala.

24. Taltta, pienimuruista dioriittia; 7 cm pitkä, 47-37 mm l. ja 17 mm paksu; terä yksipuolisella laskulla. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin kert. s. 70.

25. Poikkikirves, amfiboliliuskaa, 172 mm pitkä, 6 cm l. ja 17 mm paksu. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin kert. kuv. 74.

26. Vasarakirves, dioriittia, $16\frac{1}{4}$ cm pitkä, $6\frac{3}{4}$ cm l. Löyd. Kangasalan kirkkomaasta hautaa kaivettaessa. Kts. Heikelin kert. kuv. 76.

(valok.V.A,21:2).

27. Taltta, amfiboliliuskaa, $11\frac{1}{4}$ cm pitkä, 61-35 mm l. ja $1\frac{1}{2}$ cm paksu. Löyd. niitystä Herttualan kylän maalla. Kts. Heikelin kert. kuv. 77.

Pälkäne.

28. Taltan kappale, kvartsiittiliuskaa, 82 mm pitkä, $2\frac{3}{4}$ cm leveä leveimm. paikasta ja korkeintaan 16 mm paksu; särkynyt pitkitäin ja poikittain. Löyd. "ukkoson halkaisemasta männystä". Kts. Heikelin kert. s. 83.

29. Onsitaltta kvartsiittiliuskaa, $8\frac{1}{2}$ cm pitkä, $3\frac{1}{2}$ cm l. ja $1\frac{3}{4}$ cm paksu. Löydetty sannasta Kostianjoen ylisellä suulla. Kts. Heikelin kert. kuv. 81.

30. Vasarakirveen teräpuoli, dioriittia, haljennut varsireiän kohdalta. Löyd. Kiruun kylän maalla. Kts. Heikelin kert. s. 83.

1996.
Pälkäne.

31. Talitta, pienimuruista dioriittia, $7\frac{1}{2}$ cm pitkä, 36-29 mml. ja 19 mm paksu; poikkil. 4-kanttinen. Löyd. Vainion niityllä Myttälän kartanon maalla. Kts. Heikelin kert. s. 83.
32. Vasarakirveen vasarapuoli, dioriittia. Löyd. Moision pellon pientareta kuokkiessa Myttälän kartanon maalla. Kts. Heikelin kert. s. 83.
33. Talitta, rapautunutta amfiboliliuskaa, $7\frac{1}{2}$ cm pitkä, 25-19 mm l. ja 14 mm pks. Löyd. Vainion niityllä Mallasveden rannalla. Kts. Heikelin kert. kuv. 82.
34. Onsitaltan terä (kappale)kvartsiittiliuskaa, 33 mm pitkä. Löyd. Jussilan pellosta Painon kylässä. Kts. Heikelin kert. s. 84.
35. Onsitaltan varsipuoli, ruskeanvetoista kvartsiittiliuskaa, $9\frac{1}{2}$ cm pitkä; Löyd. samastapellosta kuin edellinenkin. Heikelin kert. s. 84.
36. Oikokirves, kvartsiittiliuskaa, 108 mm pitkä, $6\frac{1}{4}$ - $4\frac{1}{2}$ cm l. ja noin $2\frac{3}{4}$ cm paksu. Löyd. Kellolan pellosta Painon kylässä. Kts. Heikelin kert. kuv. 83.
37. Poikkikirveen terä, kvartsiittiliuskaa, nyk. n. $4\frac{3}{4}$ cm pitkä ja 7 cm leveä. Löyd. Jussilan pellosta Painon kylässä. Heikelin kert. s. 84.

1996.
Pälkäne.

38. Kirves kellertävää kvartsiittia, $9\frac{3}{4}$ cm pitkä, 48 mm l. ja 26 mm paksu. Löytöpaikka tuntematon. Vrt. Suomen suv. as.al. kuv. 17. Kts. Heikelin kert. s. 84.
39. Kirves, amfiboliliuskaa, $12\frac{3}{4}$ cm pitkä, 49 mm l. ja 21 mm paksu (korkeint.). Löyd. Ylipakkaran talon pellosta. Kts. Heikelin kert. kuv. 74.
40. Taltta, amfiboliliuskaa, 44 mm pitkä, 25-23 mm leveä ja 9 mm paksu. Löydetty Pakkaran talon pellosta. Kts. Heikelin kert. kuv. 84.
41. Poikkikirves, dioriittia, $11\frac{3}{4}$ cm pitkä, 64-26 mm l, ja 21 mm paksu. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin kert. kuv. 85.
42. Taltan terä pienimuruista dioriittia, $5\frac{1}{4}$ cm pitkä, terästä $5\frac{1}{4}$ cm l; rikki myös toisesta syrjästä. Löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin kert. s. 84,85.
43. Onsitaltta, pienimuruista dioriittia, $11\frac{1}{2}$ cm pitkä, 38 mm l. terästä ja 21 mm paksu. Löyd. Hausalon saarella Mallasveden vesijättöranalta. Vrt. Suom. suvun as. al. kuv. 48. Heikelin kert. s. 85.
44. Kirveen terä, pienimuruista dioriittia, vähäpätöinen kappale. Löyd. ojaa kaivettaissa Eerolan pellolla Seityeen kylässä. Kts. Heikelin kert. s. 85.

1996.
Pälkäne.

45. Taltta, pienimuruista dioriittia, $7\frac{3}{4}$ cm pitkä, $5-4\frac{1}{4}$ cm leveä ja 14 mm paksu. Löytöpaikka Sapen kylässä tuntematon. Kts. Heikelin kert. s. 85.

46. Onsitaltta, pienimuruista dioriittia, $9\frac{1}{2}$ cm pitkä, $3\frac{1}{2}$ cm l. terästä ja 2 cm pks. Vrt. kuv. 81 Heikelin kert.

47. Onsitaltta, kvartsiittiliuskaa, varresta katkenut, nyk. $5\frac{3}{4}$ cm pitkä, $4\frac{1}{4}$ cm l. terästä $1\frac{3}{4}$ cm pks. Löyd. Olkkalan pellosta Luikalan kylässä. Kts. Heikelin kert. s. 85.

48. Poikkikirves, viheriäisliuskaa, 21 cm pitkä, $9\frac{1}{2}-6$ cm l. ja $1\frac{3}{4}$ cm pks. Löyd. Paskosaarella Pinteleen järvessä. Kts. Heikelin kert. kuv. 87.

49. Taltta, pienimuruista dioriittia, 7 cm pitkä, $4-3\frac{1}{2}$ cm l. ja 26 mm paksu. Löyd. Saksansaaressa Ilmoilan selässä. Vrt. Heikelin kert. kuv. 2.

50. Onsitaltta, amfiboliliuskaa, 14 cm pitkä, $3\frac{3}{4}$ cm l. terästä ja 2 cm paksu. Kts. Heikelin kert. kuv. 88.

Sahalahti.

51. Taltta, amfiboliliuskaa, $7\frac{1}{2}$ cm pitkä, $3\frac{3}{4}$ cm l. terästä ja $1\frac{1}{2}$ cm paksu. Löydetty Korpiniemen Mattilan pellosta. Heikelin kert. s. 86.

52. Poikkikirves, dioriittia, $11\frac{1}{4}$ cm pitkä, 5 cm l. terästä ja 21 mm. paksu. Löyd. Saariston rusthollin pellosta. Heikelin kert. s. 86.

1996.

B. Kiviesineitä myöhemmiltä ajoilta.

Lempäälä.

53. Tulikivi kellertävä harmaata kvartsiittia, 10 cm pitkä, 51 mm l. ja 36 mm paksu, kts. Heikelin kert. s.3.

Kangasala

54. Tulikivi kellertävän harmaata kvartsiittia, (valok.V.A.35:4). 9 cm pitkä, 36 mm l. ja 23 mm paksu; poikkil. aivan 4-kulm. terävillä kulmilla; löyd. Humpolan pellosto Frantsilan maalla. Kts. Heikelin kert. s. 71.

55. Tulikivi punaista kvartsia. Löytöpaikka tuntematon; 9 $\frac{1}{2}$ cm pitkä, 5 $\frac{1}{4}$ cm lev. ja 27 mm paksu. Kts. Heikelin kert. s. 71.

56. Tulikivi kellertävänharmaata kvartsia, 9 $\frac{1}{2}$ cm pitkä, 47 mm l. ja 2 $\frac{3}{4}$ cm paksu; löyd. ^a Vatoron ^a niemekkeeltä likellä Vääkseyä. Kts. Heikelin kert. , s. 71.

Lempäälä

57. Tulikivi, 81 mm., 4 cm l. ja 22 mm paksu. Löytöpaikka tuntematon; myynyt isäntä Simo Lassila Äimälän kylästä.

58. Tulikivi, 85 mm pitkä, 43 mm l. ja 32 $\frac{1}{2}$ mm paksu. Löytöpaikka tuntematon; myynyt itsell. Santeri Juhonpoika Äimälästä.

Pälkäne

59. Värttinänkehrä kiiltokiviliuskaa, reikä keskellä, 41 ja 34 mm ristiinsä; löytöpaikka tuntematon. Kts. Heikelin kert. Pirkk. kihl. s. 85.

1996.
Pälkäne.
60. Pitkänsoikea kivi, yhtä pyörevä kumpaisesta-kin päästä, $139\frac{1}{2}$ mm pitkä, 44 mm leveä, leveämmästä päästä ja 17 mm paksu. löyd. ojaa kaivettaissa Heikkilän pellolla Hatalan kylässä.
- C. Kiviesineitä kihlakunnan ulkopuolelta:
- Luopioinen
61. Taltta, 31 mm pitkä, 22 mm l. ja 6 mm paksu; löyd. Luopioisissa ; saatu Närin talossa Pälkäneellä.
- Orivesi
62. Onsitaltta, 70 mm pitkä, 42 mm l. ja 16 mm paksu; terä kumpaisessakin päässä. Löyd. luultavasti Orivedellä ; myynyt Vääksyn muonamies Heikki Kustaanpoika Kangasalla.
63. Kirves, 76 mm pitkä, 31 mm l. ja 24 mm pak-
su; haljennut pitkittäin. Löytänyt Ajon Moisionpellosta Suomaseman kylää Ajon isän-
tä, joka esineen lahjoitti.
- Karkku.
64. Vasarakirves, $182\frac{1}{2}$ mm pitkä ja 67 mm lev., löyd. hiekkakuopasta ja ostettu kauppias K.F. Pohjankalliolta Vesilahden kirkonkylässä 5 markasta.
- Tyrvää
65. Vasarakirves, 169 mm pitkä ja 65 mm lev.; löydetty kiven halkeamassa Läykön talon ha'assa Ketolan kylää; myynyt Jaaran sep-
pä Kr. Vilén Kiikoisissa.
66. Kirves, $73\frac{1}{2}$ mm pitkä, 41 mm l. teräpäästä ja $20\frac{1}{2}$ mm paksu; löyd. maantienvarrella lähellä kappalaisen taloa Kiimajärven kylää.

1996.
Kiikka.

67. Taltta, 110 mm pitkä, 45 mm l. terästä, josta kapenee ja 22 mm paksu. Löydetty Hieta-
lan torpan pellosta samaa taloa, kuin edell.
Molemmat kihlakunnan kirjanpitäjä Alfred Lind-
strömin lahjoittamat.

68. Kirves, 119 mm pitkä, 63 $\frac{1}{2}$ mm l. terästä, ja
35 mm paksu; löyd. Mäenpään torpan pellosta
kappalaisen taloa.

69. Kivikuokka, 231 mm pitkä, 50 mm l. ja 51 $\frac{1}{2}$
mm paksu; rikkinäisillä korvakkeilla; löyd.
kappalaisen talon pellosta.

(valok.V.A.
25:4).

70. Taltta, pit. 170, lev. 48 ja paks. 20 mm.
Löyd. Kiimajärvelle kappalaisen talosta vie-
vältä tieltä.

Kiikainen

71. Onsitaltta, 9 $\frac{1}{2}$ cm pitkä, 37 mm l. terästä,
josta kapenee, ja 22 mm paksu. Löyd. 3 kort-
telin syvyydestä Jaaran koskessa kun ränni
siinä kaivettiin vesimyllylle.

Sääksmäki

72. Neliskulmainen valin gneissia, 79 mm pitkä
33 ja 28 mm leveä ja paksu; löydetty Mus-
talahden Sonnan talon perunamaasta Sääks-
mäeltä. Kts. Heikelin kert. Pirkk. kihlak. s.
86 ja kuva 89.

D. Metalliesineitä Pirkkalan kihlakunnasta.

Lempäälä

73. Miekka myöhemmältä rauta-ajalta, löyd. santa-
kuopasta Hennerinharjun rantapuolisella rin-
teellä. Kts. Heikelin kert. siv. 12 ja kuv. 11.

(valok.V.A.67:14).

1996.
Lempäälä

74. Rautainen veitsi, 92 mm pitkä, löyd. kivillä täytetystä kuopasta Hennerinharjun vieressä. Kats. Heikelin kert. siv. 12.

Päiväniemeltä?
Kts. S.M.Y:n
pöytäk.6/X 80
§ 4.
(valok.V.A.
63:18).

75. Ympyräinen, messinkinen päitsimien t. silojen solitus, jonka löytöpaikka tuntematon; myöhänaikuinen. Kts. Heikelin kert. siv. 12.

76. Luusirpaleita, löyd. muutamasta Päiväniemen haudasta. Kts. Heikelin Kert. siv. 12 (josta viitataan sivulle 6).

Vesilahti

77. Granatikuula, löyd. Kepinsaarella Houraisten kylän maalla. Kts. Heikelin kert. siv. 24.

78. Keihäänkärki, 168 mm pitkä, löyd. Houraisten kylään kuuluvalla Peltosaarella. Kts. Heikelin kert. siv. 25 ja kuv. 16.

Suomelan löydöt:

79. Hevosenkengänmuotoinen solki pronssista, varustettu silmukkeella palinta varten joka puuttuu. Kts. Heikelin kert. siv. 29 ja kuv. 17.

(valok.V.A.40:21).

80. Kirves, 186 mm pitkä ja terästä 88 $\frac{1}{2}$ mm l. Kts. Heikelin kert. siv. 29 ja kuv. 18.

81. Keihäänkärki, 278 $\frac{1}{2}$ mm pitkä ja keskeltä 37 mm l. Kts. Heikelin kert. siv. 29 ja kuv. 19.

82. Keihäänkärki, 372 mm pitkä ja 46 mm l. lehden juurelta. Kts. Heikelin kert. siv. 30 ja kuv. 20.

1996.

Vesilahti

Sakoisten Hukarin löytö:

83. Kirves, 152 $\frac{1}{2}$ mm pitkä 1. korkea, ja terä 18 cm leveä. Kts. Heikelin kert. siv. 30 ja kuv. 21. (valok.7749).
(valok.V.A.7723).
84. Keihäänkärki, 273 mm pitkä ja 4 cm leveä. Kts. Heikelin kert. siv. 30 ja kuv. 22. (valok.7694).
(-"-V.A.42:10).
85. ja 86. Kaksi ympyräistä kupurasolkea, ristimitta 72-69 $\frac{1}{2}$ mm. Kts. Heikelin kert. siv. 30 ja kuv. 23.
86. - - - -
87. Osia pronssisesta veitsentupesta, kts. Heikelin kert. siv. 30 ja kuv. 24. (valok.V.A.66:2).
88. Rautainen veitsi, 102 $\frac{1}{2}$ mm pitkä. Kts. Heikelin kert. siv. 30 ja kuv. 25.
89. Rautainen sirppi, jonka suora pituus kärjestä terän juureen on 246 mm. Kts. Heikelin kert. siv. 30 ja kuv. 26.
90. Pronssinen ketju, kaksoisrenkaista koottu ja 408 mm pitkä. Kts. Heikelin kert. siv. 30 ja kuv. 27. (valok.7694).
91. Ketjünkannatin, 31 $\frac{1}{2}$ ja 30 $\frac{3}{4}$ mm korkea ja leveä. Kts. Heikelin kert. siv. 30 ja kuv. 28. (valok.V.A.56:12).
(-"- 7694).
92. Pronssinen pedonhammas, riippunut ketjussa ja suora pituus päästä päähän 63 mm. (valok.V.A.58:13).
(-"- 7694).

1996.
Vesilahti.

93. Rautainen esine, jonka toisessa päässä on reikä; pituus 87 mm ja suurin leveys 11 mm. Kts. Heikelin kert. siv. 30-31 ja kuv. 30.
94. 1 1/3 osaa spiraaliin kierretystä rautaisesta renkaasta, ristiinsä 31 mm. Kts. Heikelin kert. siv. 31.
95. Pronssisia vaa'an kappaleita, kokoonlikistettyjä. Kts. Heikelin kert. siv. 31 ja kuv. 31.
96. Pronssinen sormus, josta pieni osa puuttuu. Kts. Heikelin kert. siv. 31 ja kuv. 32.
97. Byzantinolainen raha. Kts. Heikelin kert. siv. 31 ja kuv. 33.
98. Pronssista rihmasta kierretty spiraaliputki. (valok.7694). Kts. Heikelin kert. siv. 31 ja kuv. 34.
99. Pronssinen rihma. Kts. Heikelin kert. siv. 31 ja kuv. 35. (valok.7694).
("-" V.A.
60:20).
100. Pronssinen napinmuotoinen esine. Kts. Heikelin kert. siv. 31 ja kuv. 36.
101. Pronssimuruja samasta haudasta kuin edellisetkin esineet.
102. Luunkappaleita. Kts. Heikelin kert. siv. 31. Epävarma määräys.
103. Saviastian kappaleita. Kts. Heikelin kert. siv. 31. (Joukossa epäsäännöllinen /sierantapainen kivi?).
4-kanttinen/
-"-

1996.
Vesilahti

104. Rautainen miekka, katkennut, nyk. 286 $\frac{1}{2}$ mm pitkä, löyd. Vesalonsuon mäestä Vesilahden Kirkonkylässä. Kts. Heikelin kert. siv. 36.

105. Messinkinen sapelinkahva, 8 cm pitkä; löyd. Murhasaaresta. Kts. Heikelin kert. siv. 47.

Viikin löytö:

Pirkkala

106. Pronssinen rannerengas, kahdessa kappaleessa. Kts. Heikelin kert. siv. 52 ja kuv. 57.

107. Pitkänsoikean renkaanmuotoinen tulirauta, 93 $\frac{1}{2}$ mm pitkä ja runsaasti 28 mm leveä. Kts. Heikelin kert. siv. 53.

(valok.V.A.79:22)

108. Tuliraudan puolikas toista muotoa, kuin edellinen. Kts. Heikelin kert. siv. 53 ja kuv. 58.

puuttuu

109. Rautainen putki, pohja toisessa päässä; 76 $\frac{1}{2}$ mm pitkä ja pohjasta 45 $\frac{1}{2}$ mm ristiinssä. Kts. Heikelin kert. siv. 53.

110. Kirves, 145 mm pitkä ja terästä 65 mm leveä; kuvan 66 muotoa Heikelin kert., jossa mainitaan tämä esine siv. 54.

111. Kirveensilmä melkein samaa muotoa, kuin edell. kirveessä. Kts. Heikelin kert. siv. 54.

112. Keihäänkärki, 378 mm pitkä ja lehden pohjasta 46 mm leveä. Kts. Heikelin kert. siv. 54 ja kuv. 69.

1996.
Pirkkala 113. Keihäänkärki, 6 sm pitkä, löyd. Jaakkolan talon Tolpanmäen pellosta. Kts. Heikelin kert. siv. 54 ja kuv. 70.
- Ylöjärvi 114. Keihäänkärki, 241 mm pitkä ja lehdestä 16 mm leveä. Kts. Heikelin kert. siv. 58 ja kuv. 71.
- Pirkkala 115. Atrain, viisihaarainen - kuudes haara nähtävästi heltynyt -, 139 mm pitkä ja 133 mm ensimmäisen haaran kärjestä viidennen haaran kärkeen. Löytöpaikka tuntematon; ostettu Korkeamäen torpasta Hinttalan kylässä.
- Pälkäne 116. Granatikuula, 7 cm ristiinsä; löyd. Mälkilän kylässä; suutari Juho Helenin lahjoittama. Kts. Heikelin kert. siv. 96. *list. os. 2*
- Koski, H. I. 117. Hevosenkengänmuotoinen solki pronssista, jolta palin puuttuu; ristiinsä 70-72 mm. Kts. Heikelin kert. siv. 12.
- Tuntemat. 118. Ruodolla tehty, kaksiväkäinen keihäänkärki, noin 42 cm pitkä, mutta kaareen taitettu. Tuntemattomasta paikasta, mutta luultavasti edelläkerrottujen esineitten joukossa kokonaisuudessaan saapunut.
- (Ruotsi).
Lempäälä 119. Rautalevystä tehty hevosenkengä, 124 mm pitkä (valok. V. A. 81:40).
113 mm leveä; kertomuksen mukaan tuotu ison vihan aikana Ruotsista; ostettu Putkiston vanhalta rusthollari Vidbomilta Lempäälässä.
- Kangasala 120. Riimisauva, ostettu talonisäntä Heikki Perttulalta Ohtolan kylässä Kangasalassa. Heikelin kert. s. 82.